

Деспина Ангеловска

Кон *КРАЈ НА КАПИТАЛИЗМОТ* (каков што го знаеме),
Феминистичка критика на политичката економија
од Гибсон-Греам, Џ-К*, Blackwell Publishers, 1996.

Зошто ни изгледа дека во иднината (да не зборуваме за сегашноста) нема ни надеж ниту излез од капитализмот? Иронично, тврди авторот, токму социјалистичките и марксистичките традиции, а не десниот економски дискурс, го конституираа капитализмот како голем, моќен, активен, проширувачки, напредувачки, систематски, само-репродуктивен, динамичен, победнички и способен да пренесе идентитет и значење. Ова за десната политика претставуваше постојано одложување на антикапиталистичките проекти за социјална трансформација и некапиталистички иницијативи за економска иновација, под претпоставка дека би немале шанса за некој успех, соочени, главно или целосно, со капиталистичка економија.

Во оваа книга Џ.К. Гибсон-Греам ја истражува можноста за повеќе заживувачки модуси на економска мисла и акција, надвор и понатаму од теоријата и практиката на капиталистичката репродукција. Таа се повикува на феминистичко и постструктурално теоретизирање, на субјективност на телото, и на анти-есенцијални развивања во рамките на марксизмот. Предизвикувајќи ја вообичаената слика за капитализмот како неопходен и природно хегемонистички, Џ.К. Гибсон-Греам ослободува простор на економска разлика, во кој, една некапиталистичка политика на економска инвенција евентуално би можела да пушти корен и да процвета.

Despina Angelovska

Towards *THE END OF CAPITALISM (as we know it)*,
A Feminist Critique of Political Economy,
by Gibson-Graham, J-K*. Blackwell Publishers, 1996.

Why does the future (not to mention the present) seem to offer no hope or escape from capitalism? Ironically, the author argues, it is not the economic discourse of the right but primarily the socialist and Marxist traditions that have constituted capitalism as large, powerful, active, expansive, penetrating, systematic, self-reproducing, dynamic, victorious, and capable of conferring identity and meaning. What this has meant for left politics is the continued deferral of anticapitalist projects of social transformation and noncapitalist initiatives of economic innovation, since these presumably would have little chance of success in the face of a predominantly or exclusively capitalist economy.

In this book J.K. Gibson-Graham explores the possibility of more enlivening modes of economic thought and action, outside and beyond the theory and practice of capitalist reproduction. She draws on feminist and poststructuralist theorising, of subjectivity and the body, and on anti-essentialist developments within Marxism. Challenging the usual vision of capitalism as necessarily and naturally hegemonic, J. K. Gibson-Graham liberates a space of economic difference, one in which a noncapitalist politics of economic invention might take root and flourish.

Кога капитализмот го зазема сиот расположлив социјален простор, нема можност за ништо друго. Ако капитализмот функционира единствено, тогаш не може да биде делумно или локално разместен. Намерата на Џ. К. Гибсон-Греам со оваа книга е, пред сè, да помогне во создавањето на дискурсивни услови, во кои социјалистичките, или другите некапиталистички конструкции ќе станат „реалистични“ тековни активности. За оваа цел, хегемонијата на капитализмот мора да се деконструира, неговото единство мора да се распарчи како илузија, видливо како одбивање на диверзитетот и промената.

Наместо да создаваат разнолика област на хетерогеност и разлика, репрезентациите на некапитализмот често стануваат дел од дискурсот на капиталистичката хегемонија. До степенот до кој капитализмот постои како монолит, а некапитализмот како недоволност или отсуство, економијата не е плурален простор, простор на разлика и борба. Кога капитализмот постои како истост, некапитализмот може единствено да биде потчинет, или да биде избришан. Кога ќе се сретнеме со потчинувањето на некапитализмот, се соочуваме со сличен проблем како и феминистките, кога се обидуваат да го реконцептуализираат бинарниот пол, тврди Џ. К. Гибсон-Греам. Некапитализмот за капитализмот е она што е жената за мажот: недоволност, додека и ако не се ослободи од бинарната метафизика на идентитетот. Пре-обмислувањето на капиталистичката морфологија, со цел да се ослободи економскиот развој од хегемонистичките канџи на капиталистичкиот идентитет е радикален проект. А сепак, вели Џ. К. Гибсон-Греам, извори за ваков проект се веќе достапни, во рамките на социјалната теорија, посебно во рамките на квир теоријата, каде што се случува пре-обмислување на сексуалната морфологија. За квир теоретичарите, сексуалниот идентитет не се изведува автоматски од одредени органи или активности - наместо тоа е „состојба на транзитивност“: една од работите на која „квир“ може да се однесува е отвореноста стапица на можностите, преклопувањето на дупките, дисонанцата и резонанцата, грешките и ексцесите на значењето, кога конститутивните елементи на сечиј пол, на сечија сексуалност не се (или не

When capitalism takes up the entire available social place, there's no possibility of anything else. If capitalism functions as a unity, it cannot be partially or locally deplaced. The intent of J. K. Gibson-Graham with this book is first of all to help create the discursive conditions under which socialist or other noncapitalist constructions become "realistic" present activities. For this purpose, the hegemony of capitalism has to be deconstructed, its unity must be made a fantasy, visible as a denial of diversity and change.

Rather than constituting a diverse realm of heterogeneity and difference, representations of noncapitalism frequently become subsumed to the discourse of capitalist hegemony. To the extent that capitalism exists as monolith and noncapitalism as an insufficiency or absence, the economy is not a plural space, a place of difference and struggle. When capitalism exists as sameness, noncapitalism can only be subordinated or rendered invisible. In encountering the subordination of noncapitalism, we confront a similar problem to that encountered by feminists attempting to reconceptualise binary gender, argues J. K. Gibson-Graham. Noncapitalism is then to capitalism as woman to man: an insufficiency until and unless it is released from the binary metaphysics of identity. Rethinking capitalist morphology in order to liberate economic development from the hegemonic grasp of capitalist identity is a radical project. Yet resources, says J. K. Gibson-Graham, for such a project are already available in the domain of social theory, especially within queer theory, where a rethinking of sexual morphology is taking place. For queer theorists sexual identity is not automatically derived from certain organs or practices but is instead a "state of transitivity": one of the things that "queer" can refer to (is) the open mesh of possibilities, gaps overlaps, dissonance and resonance, lapses and excesses of meaning when the constituent elements of anyone's gender, of anyone's sexuality are not made (or cannot be made) to signify monolithically. Queer theory has encouraged critical feminist's attempts to rupture monolithic representations of capitalism and capitalist formation, and to understand it not as a unity but as heterogeneity, not as sameness but as a difference.

можат да бидат) направени да означуваат монолитност. Квир теоријата ги охрабри критичните феминистички обиди за раскршување на монолитичката репрезентација на капитализмот и капиталистичката формација, и тоа да се сфати не како единственост, туку како разновидност, не како истост, туку како разлика.

Превод: Саше Тасев

*Џ.К.Гибсон-Греам е авторска амалгамација на Џули Греам и Катерина Гибсон, феминистички економски географичарки кои истражуваат нови начини на размислување за социјалното, позиционирање на економското и издејствување на политичкото. Џули Греам е при Универзитетот на Масачусетс во Амхерст, а Катерина Гибсон е во Универзитетот Монаш во Мелбурн.

*J.K.Gibson-Graham is the authorial amalgamation of Julie Graham and Katherine Gibson, feminist economic geographers who are exploring new ways of thinking the social, positioning the economic, and enacting the political. Julie Graham is at the University of Massachusetts in Amherst and Katherine Gibson is at Monash University in Melbourne.